

СТАНОВИЩЕ
НА
КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ
рег. № НДМСПО-01-1118/2018 год.
гр. София*29.11.2018 г.*

ОТНОСНО: привеждане в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 на списъци с дължници по чл. 182, ал. 3, т. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс за оповестяване на лица с неуредени задължения

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) в състав: Цанко Цолов, Цветелин Софрониев и Веселин Целков, на 28.11.2018 г., разгледа искане с вх. № НДМСПО-01-1118/13.11.2018 г. от – изпълнителен директор на Националната агенция за приходите (НАП), с което информират, че по повод привеждане в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 – Общ регламент относно защитата на лични данни, са възникнали въпроси във връзка със списъци за оповестяване на лица с неуредени задължения, публично оповестявани по силата на чл. 182, ал. 3, т. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК).

Искането за становище е свързано с ограниченията, които самата НАП е наложила при оповестяването на ежемесечните списъци на дължници с неуредени задължения, като по отношение на трите имена на дължник е въвела принцип на оповестяване само с малко име и фамилия, редуцирайки бащиното име до инициал; единният граждански номер е със заличени четири последни цифри, а постоянният адрес е сведен до населено място и улица. Моли се за становище до колко, в светлината на Регламент 2016/679, така описаната информация за дължниците следва да бъде допълнително редуцирана, след като целта на съставянето на тези списъци е еднозначното индивидуализиране на дължниците, за да бъде настърчено доброволното спазване на данъчно-осигурителното законодателство и обществото да бъде информирано относно некоректните платци.

Правен анализ:

Националната агенция за приходите (НАП) е единен национален орган за събиране на публични вземания на държавата и общините, съгласно чл. 163, ал. 3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК), като действията по събиране на тези вземания се осъществяват изключително по реда на същия специален закон. В качеството си на орган по приходите, с предвидени централно и териториални управления, по смисъла на чл. 12 от ДОПК, НАП разполага с правомощията да изисква и събира оригинални документи, данни, сведения, книжа, вещи, извлечения по сметки, справки и други носители на информация с цел установяването на задължения и отговорности за данъци и задължителни осигурителни вноски, както и нарушения на данъчното и осигурителното законодателство, както и заверени копия на писмените документи и заверени разпечатки на данни от технически носители. НАП има също така право да изисква разкриване на служебна, застрахователна и банкова тайна.

Съгласно чл. 73, ал. 1 от ДОПК (Раздел „Задължение за опазване на данъчната и осигурителната информация“), органите и служителите на НАП, експертите и специалистите и всички други лица, на които е предоставена или им е станала известна данъчна и осигурителна информация, са длъжни да я пазят в тайна и да не я използват за други цели освен за прякото изпълнение на служебните си задължения. По смисъла на ал. 2 от същия член, обаче, не представлява нарушение на задълженията по ал. 1:

1. предоставянето на данъчна и осигурителна информация, съдържаща се в публичните регистри, и при съдебен процес;

2. оповестяването на информация по реда на чл. 182, ал. 3.

Оповестяването по посочения по-горе текст е предвидено като възможност при условие, че дадено задължение не бъде изпълнено по реда за доброволно изпълнение, предвиден в ДОПК. По смисъла на чл. 182, ал. 3, т. 2 от същия, списъци на дължници с неурядени публични задължения, включително техния размер, когато общото задължение надвишава 5000 лв., могат да бъдат оповестявани чрез бюлетин или чрез средствата за масово осведомяване.

В случай, че публичното задължение не съществува или е в значително по-малък размер от разгласения, съответният орган прави опровержение по същия ред (чл. 182, ал. 5 ДОПК). За тези разпоредби не е предвиден подзаконов нормативен акт по прилагането им и реализирането на правата по тях НАП осъществява по собствена преценка.

Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните), който се прилага пряко от 25 май 2018 г., е нормативният акт, определящ правилата, свързани със защитата на физическите лица при обработването на личните им данни и относно свободното движение на тези данни. Общийят регламент надгражда предишния режим за защита на данните, въведен от Директива 95/46/EО, транспортирана в българския Закон за защита на личните данни от 2002 г., като в същото време отчита динамиката на развитието на новите технологии и на дейностите по обработка на лични данни.

По смисъла на чл. 4, т. 1 от Общия регламент, „лични данни“ означава всяка информация, свързана с идентифицирано физическо лице или физическо лице, което може да бъде идентифицирано („субект на данни“), пряко или непряко, чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождение, онлайн идентификатор или по един или повече признания, специфични за физическата, физиологичната, генетичната, психическата, умствената, икономическата, културната или социална идентичност на това физическо лице.

Съгласно чл. 4, т. 2 от Общия регламент, обработване на лични данни е всяка операция или съвкупност от операции, извършвани с лични данни или набор от лични данни, като събиране, записване, структуриране, съхранение, употреба, разкриване чрез предаване и т.н. По смисъла на чл. 6, § 1 от Общия регламент, обработването на лични данни е законосъобразно, когато („в“) обработването е необходимо за спазването на законово задължение, което се прилага спрямо администратора и („д“) когато обработването е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес.

С оглед на конкретното приложение на тези разпоредби спрямо оповестяване на данни от страна на НАП, може да се приеме, че така формулираното изготвяне и публикуване на списъци с дължници е скрепено със законово основание за обработване на необходимите данни с цел защита на обществения интерес – събиране на публични вземания по реда на специален закон.

Същевременно, следва да се има предвид, че дължниците в този списък са определени като такива от страна на НАП, но доколкото задължението им е изискуемо, то не е окончателно определено дали е дължимо или дали е дължимо в посочения в списъка размер – списъците се изготвят на етап покана за доброволно изпълнение, а производството по събиране, включително ревизионните актове и мерките за обезпечаване на вземанията, подлежат на

обжалване. Т.е. вземанията придобиват окончателен и безспорен характер, след като бъде упражнен съдебен контрол (аргумент по чл. 144 от ДОПК). Нещо повече, предвид разпоредбата на чл. 182, ал. 5 от ДПОК, самият орган по приходите предвижда възможността публичното оповестяване да е направено при несъществуващо задължение (т.е. при установена липса на задължение) или при незначителен размер на задължението (под определения праг за оповестяване от 5 000 лв.). За тези случаи е предвидено повторно оповестяване с цел опровержение. Следователно, списъците могат потенциално да съдържат лични данни на лица, за които не е установено по безспорен начин както наличието, така и размера на дължими и изискуеми задължения, подлежащи на събиране по реда на ДОПК.

Не на последно място трябва да се отбележи, че доколкото принципите на защита по Общия регламент относно защитата на личните данни не са приложими по отношение на юридическите лица, включително и тези оповестени чрез въпросните списъци, то по отношение личните данни на физическите лица, оповестяването се осъществява въз основа на диспозитивна норма на процесуалния закон и следва, особено при липсата на акт по прилагането ѝ, да се изградят критерии, по които данните да бъдат публикувани, така че да се запази обществения интерес, но и следвайки принципа за пропорционалност, да се обоснове едно такова явно навлизане в личното пространство на субектите на данни. Тези критерии могат да включват както обосновка по размера на задължението, така и по действителната му изискуемост по безспорен начин, за да не се разгласяват лични данни без предварителна преценка доколко крайното идентифициране на субекта на данни при покрива преследвания обществен интерес.

Следва да се отчете също, че съгласно трайната практика на КЗЛД, единният граждански номер на субект на данни, макар и редуциран до първите шест цифри от него, в комбинация с другите идентификатори, може да доведе до обосновано предположение за съдържанието на цялостния ЕГН, което при публично обявяване би представлявало прекомерно разпространяване на лични данни, което надхвърля целите, за които личните данни се обработват, без по този начин да се гарантирана защитата на обществения интерес.

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 58, § 3, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679, Комисията за защита на лични данни прие следното

СТАНОВИЩЕ:

Предвид техния предмет и обем, данните оповестявани по реда на чл. 182, ал. 3, т. 2 ДОПК от Националната агенция за приходите данни, в качеството ѝ на администратор на личните данни, следва, при стриктно спазване на общите принципи по чл. 5 от Регламента, да бъдат минимизирани по критерии, отчитащи защитата на обществения интерес и пропорционалността на намесата в личния живот на субектите на данни, като разпространяването на първите шест цифри от единния граждansки номер на дължниците, доколкото може да доведе до идентифицирането на целия номер, надхвърля целите, за които личните данни се обработват.

ЧЛЕНОВЕ:

ЦАНКО ЦОЛОВ

ЦВЕТЕЛИН СОФРОНИЕВ

ВЕСЕЛИН ЦЕЛКОВ

